

Rinze Ijbema - Jesaja 55, 12-13

1. **[1]** 'Hoe overleef ik mijn vakantie?' Ja, dat is een moeilijke... Zit je voor je tentje op Terschelling, gekoeld drankje onder handbereik, vanmiddag naar het strand... hoe overleef je dat? Of fiets je door de Alpen, hard werken natuurlijk om te klimmen, en adrenaline als je naar beneden raast... oké, oke', dat heeft z'n risico's, maar die zitten niet in het feit dat je vakantie hebt. Vakantie is feest, waarvan je niet snel genoeg krijgt. Even geen slaaf meer van je agenda, van je docenten, van je baas. Vrijheid, dat is wat vakantie is. 'Vol vreugde zullen jullie uittrekken en in vrede zul je huiswaarts keren.' Dat zijn de woorden van Jesaja en de profeet lijkt haast ons vakantiegevoel voorspeld te hebben. Vakantie is vrij zijn. Vrij zijn overleven? Geen probleem.

En toch geef ik hier het antwoord: samen met God. **[2]** Hoe overleef ik mijn vakantie? **[3]** Samen met God. Nu kan het best zijn dat je dat stiekem een domper vindt. Moet ik op mijn vakantie ook al rekening houden met God? Als je dat een domper vindt, dan moet je wel een keer diep gaan nadenken. Daar heb je vast wel een gaatje voor, zo tijdens de vakantie. Want: wie is God dan volgens jou? Is Hij zo'n boeman dan? En denk dan ook eens na over wat jouw geloof dan echt is. Is het net zoiets als school en werk, legt het beslag op je agenda terwijl jij liever vrij bent? Hoe overleef ik mijn vakantie? Samen met God. Als dat niet goed voelt, heb je een probleem.

Maar waarom heeft God wat met je vakantie te maken dan? Omdat er maar één God is en omdat je maar één leven hebt. Veel heidenen hadden vroeger allemaal verschillende goden. Dat was wel handig, want bij de één golden deze regels en bij de ander weer andere. De moedergodin voor de familienormen en –waarden, de god Heineken voor vakantie- en feestdagen. Vandaag doen veel gelovigen precies hetzelfde, niet door God in stukjes te knippen, maar door hun leven in stukjes te knippen. Zondag zit je van harte in de kerk, maar hoe je op maandag aan het verkeer deelneemt heeft daar niets mee te maken. Maar ik zeg: er is maar één God en je hebt maar één leven. **[4]** Dus is Hij de God van je vakantie en van je hele leven.

Hier zit wel een doordenkertje voor je in. Als je leven één is en helemaal belangrijk voor God, dan kun je ook niet zeggen dat bijvoorbeeld werken belangrijker is dan vrije tijd. Hoor je dat? We zitten hier in een kerk in de calvinistische traditie en we hebben de naam dat we harde werkers zijn. Da's prima. Maar zodra iemand beweert dat je alleen maar vakantie hebt *zodat* je straks weer hard kunt werken, dan is dat een afgodendienaar. Als God je werk geeft, of een opleiding, dan is dat een gave van God. Als God je vakantie geeft, of een vrije dag, dan is dat een gave van God. **[5]** Je bent

geen slaaf van je werk; je bent geen slaaf van je vrijheid. Je bent kind van God, broer of zus voor je naaste, verantwoordelijk voor jezelf. Dank God voor je werk, dank God voor je vrije tijd, heb Hem lief en je naaste als jezelf. Zo overleef je je vakantie en alles.

Dit zou goed kunnen betekenen dat je op een nieuwe manier met je werk en met je vrije tijd moet omgaan. Als je vakantie als zo'n bevrijding ervaart, misschien klopt er dan iets niet aan hoe je met je werk of je opleiding bezig bent. Een voorbeeld: een collega van me, een goede vriend, kreeg een ernstige ziekte. Hij was een 24 karaat workaholic, maar bij een dominee vindt niemand dat erg. Totdat zijn ziekte hem stil zette en ook zijn kerkraad zei: af! Hij vertelde me dat hij in die periode van behandeling een rust en balans ervoer, waarvan hij inzag dat het ongezond was dat hij die niet had gehad toen hij altijd zo druk was. **[6]** Als een lege vakantieagenda zo bevrijdend voelt, misschien moet je dan anders plannen in de rest van het jaar. Minder dingen doen, dingen beter doen, betere dingen doen. Dat kun je, want God heeft je vrij en verantwoordelijk geschapen.

2. 'Vol vreugde zullen jullie uittrekken en in vrede zul je huiswaarts keren.' **[7]** Zonet boog ik die woorden van Jesaja al stiekem een beetje in onze richting: het is net of het over onze vakanties gaat. Het zou een mooie vakantiezeggen zijn, als het zo één op één van toepassing was. Maar dat is het niet en dat is wel belangrijk. Want even verderop zegt Jesaja: 'Zo zal de HEER zich roem verwerven, het is een eeuwig en onvergankelijk teken.' En dat doet de Heer niet door jouw drie weken Hongarije of je stedentrip met vriendinnen. Roem voor de Heer, een eeuwig en onvergankelijk teken: waar gaat het dan wel over? Over dat God zijn volk dat gedeporteerd was weer terughaalt uit Babel, weer terugbrengt naar Jeruzalem. **[8]** Tijd voor een beetje bijbelstudie (we zijn hier niet op vakantie, tenslotte). **[9]** Hoe kan de terugkeer uit ballingschap eeuwige reclame voor God zijn?

Antwoord nummer 1: als de uittocht van Israël uit ballingschap door God een eeuwig teken genoemd wordt, moet je alles wat er met het volk Israël gebeurt uitleggen in het kader van deze uittocht. Dus is eigenlijk de oprichting van de staat Israël in 1948 en het feit dat Israël het nog steeds overleeft de vervulling van deze bijbeltekst. **[10]** Klinkt goed, klopt niet. Want: A. Het is geen gegeven dat Israël voor altijd blijft bestaan, als land zoals nu. B. Wat betekende deze tekst dan al de tijd dat het volk opnieuw in ballingschap was vanaf het jaar 70 na Christus tot aan 1948? Was het toen geen eeuwig teken? **[11]** C. Jesaja noemt de bevrijding uit Babel een eeuwig teken, niet meer, niet minder.

Hoe kan de terugkeer uit ballingschap eeuwige reclame voor God zijn? Antwoord nummer 2: het gaat over Christus. **[12]** Tenslotte gaat alles altijd over Christus en als een dominee of een

bijbelleraar je een vraag stelt is dit antwoord altijd goed: het gaat over Christus. De bevrijding uit Babel en de terugkeer naar Israël is een symbool van de bevrijding van de dood en de terugkeer naar God de Vader. Klinkt vroom, klopt niet. **[13]** Waarom niet? Omdat het aan alle kanten wringt. Zo riep God zelf het volk op z'n straf in Babel waardig uit te zitten en juist hun best te doen voor de stad. Dat kun je niet toepassen op de dood, dus is de ballingschap geen symbool van de dood en de bevrijding niet zomaar van Christus.

Wat overblijft is dat er deze keer gewoon weer eens staat wat er staat: de terugkeer uit ballingschap is eeuwige reclame voor God. **[14]** Is dat alles? Ja, dat is alles. Er is een God geweest, de levende, die zei: Abraham, jij bent mijn man. Jouw kinderen zijn mijn kinderen en ik ga ze koesteren als mijn eigen kinderen. Dat heeft God geweten. Rotkinderen waren het, zijn wij, zelfs met de meest liefdevolle aandacht van God. Dus doet God wat iedere opvoeder doet: time out, ballingschap, 70 jaar. Maar om zijn eed aan Abraham en om de liefde in zijn hart zet Hij op een gegeven moment hemel en aarde in beweging om dit volkje van Hem weer een plek onder de zon te gunnen. En dan zegt God tegen iedereen: dat Ik dit doe, dat zegt wie Ik ben. Hier zie je het, eens voor altijd.

Hier zit een kleine toepassing aan en hier zit een grote toepassing aan. Kleine toepassing: mag God dan ook in jouw leven zo optreden? **[15]** Dat Hij één keer heel duidelijk maakt wie Hij voor je is en wat Hij met je voorheeft? Toen Israël terugkwam in het beloofde land zag het er niet uit: woestijn en wildernis, vijandschap rondom, ga er maar aanstaan. God zegt niet dat het gemakkelijk wordt. God zegt alleen dat het feit van hun terugkeer zegt wie Hij is. En die manier van met mensen omgaan kan God ook tegenover jou gebruiken. Als Hij je één keer heel duidelijk aanspreekt, onthoud dat moment dan als moment van roem van God. Ook als Hij daarna minder aanwezig is, blijft het staan als onvergankelijk teken.

3. En dan de grote toepassing: die God die op deze manier een eeuwig uitroepteken achter zijn naam zet is onze God, **[16]** God van bevrijding. Die uittocht van toen op zich is onherhaalbaar en hoeft ook niet herhaald te worden. Eén keer is genoeg. Maar het gevoel dat daarbij hoort, dat is wat God zijn volk graag eeuwig mee blijft geven. Wat onze broers en zussen toen beleefden, in het spoor van die ervaring mag jij je leven ook beleven. Oké, wat beleefden ze toen? 'Bergen en heuvels zullen je juichend begroeten, en alle bomen zullen in de handen klappen.' **[17]** Ehm... Dat lijkt wat hallucinerend. Heb jij ooit bergen zien dansen of bomen horen applaudisseren? Ik wel.

[18] De klim duurde twee uur en het ging door de mist. Het pad was nat en glad en het leek een vrij zinloze tocht. Als je omhoog keek werd je moedeloos, want alles wat je zag waren kale takken in de mist. Totdat het licht doorbrak en het bos ging stralen en we boven de boomgrens kwamen en, God, wat een uitzicht. **[19]** Witte bergtoppen rondom, op en neer, ze leken te dansen, en beneden tussen de wolken rolleborden de voetheuvels... Zie je het? **[20]** Of ook, denkend aan Holland, een rij populieren of een bos met beuken en dan de wind door de bladeren... Hoor je het? Applaus voor jouw God. **[21]** Bedoeld voor jouw oren, bedoeld voor jouw ogen. Israël onderweg naar Jeruzalem mocht de boodschap van Gods mooie schepping in zich opzuigen en er moed uit putten. Jij ook.

Dit is wat ze toen beloofd werd: 'Doornstruiken maken plaats voor cipressen, distels voor mirtestruiken.' **[22]** Klinkt goed, wat? Meer dan goed, zal ik je zeggen. Het plaatje toen: terug naar Jeruzalem, waar alles in puin ligt, waar de tuinen overwoekerd zijn door onkruid, doorns en brandnetels. Maar heb je de klik ook? In de bijbel, waar komen die doorns en distels vandaan? Dit is het verhaal van Genesis: ooit hadden Adam en Eva er geen last van, maar om hun zonde was de aarde vervloekt geraakt **[23]** en toen de doorns en de distels en met zweten en zwoegen zouden ze de kost verdienen... Hier zegt God: dat moet toch anders. **[24]** Dat zegt God tegen zijn volk toen. Dat zegt Hij dus tegen zijn volk nu. 'Ik ga mijn hand boven jullie houden en jullie zegenen en vanaf nu is elke distel die je uitroeit er één al komen er twee voor in de plaats, Ik ga zorgen dat jullie werk niet tevergeefs is.'

En dan nog: 'Doornstruiken maken plaats voor cipressen, distels voor mirtestruiken.' Dit hoeft je natuurlijk niet uit je hoofd te weten, maar als je cipressen door een bijbels computerprogramma haalt zie je dat je met cipressenhout twee dingen kunt: muziekinstrumenten maken en een tempel bouwen. **[25]** Als David de ark, het symbool van Gods aanwezigheid, naar Jeruzalem haalt maken ze muziek op cipressenhouten instrumenten; als Salomo de tempel, teken van Gods glorie, in Jeruzalem bouwt, maakt hij deuren en panelen van cipressenhout. Ik zie de hint: als straks de dorens en de distels weg zijn, zegt God tegen de mensen die Hij liefheeft, maak dan muziek en creëer een plek voor Mij om bij jullie te zijn en feest te vieren.

Kan ik die truc ook op die mirtestruiken toepassen? Nee. Mirte is later wel gebruikt voor een kruidenmix bij het Joodse paasfeest, maar niet in de bijbel. Het is geen appelboom of wijnrank, waar je wat aan hebt. Of toch: de plant ruikt zo lekker, en je kunt er olie en parfum uit bereiden. Een beetje een vakantieplant, zeg maar. Geen levensbehoefte... Behalve dan dat God tegen je zegt: 'Mooi hè?' En als jij dan ja knikt, en zegt dat het prachtig is, en jij met je God dat genieten deelt, ik zeg je

dat God dan een heel primaire behoefte van Hem en een levensbehoefte van ons met ons deelt. **[26]** Samen met God werken, samen met God genieten, ik wens je toe dat je leven en ook je vakantie zo mag zijn. Ik ben niet blind voor de doorns en distels die er nog groeien; ik snap dat er nog genoeg in puin ligt; ik hoor alleen God de hele tijd zeggen: 'Kijk eens hoe mooi het gaat zijn.' Ja, God. Inderdaad.

4. En in dat kader nog dit: een verrassend aantal mensen gebruikt een deel van z'n vakantie om niet alleen maar te overleven, **[27]** maar om vrijwilligerswerk te doen zeg maar in Gods Koninkrijk. Logisch, als je erbij nadenkt. God deelt met jou, jij deelt met God, jij deelt met anderen. Wat je doet hoeft niet veel te lijken: een beetje onkruid wieden, wat mirtestruikjes planten. Bij wijze van spreken dan: dat je door wat je doet dus vooroordelen tegen God en christenen wegneemt, dat je mensen die je kunt helpen een goede herinnering meegeeft. Dankzij God kun je veel meer dan overleven. Je kunt de liefde die Hij voor je heeft doorgeven. **[28]** En als we dan zo voor jullie gaan bidden dan bidden we om zo te zeggen met de wind mee: je kunt er wat onder verwedden dat God zijn hand boven jullie werk gaat houden en gaat zorgen dat het nooit tevergeefs is. Omdat het zo helemaal past bij de God die eens tegen onze broers en zussen in Babel zei: 'Vol vreugde zullen jullie uittrekken, en in vrede zul je huiswaarts keren.' Die geschiedenis, daar was jij niet bij. Maar die God, die is wel bij ons. Zo overleef je alles.

Amen.